

แบบฟอร์มการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านนวัตกรรมเพื่อสร้างสรรค์สังคม

1. ชื่อ-สกุล ผู้เล่าเรื่อง ผศ. ดร. วิศรุต เถาะวิถี คณะวิชา/หน่วยงาน ศิลปศาสตร์
2. ชื่อ-สกุล ผู้บันทึก ดร. นครเทพ ทิพย์สุภราชบุรี คณะวิชา/หน่วยงาน ศิลปศาสตร์..
3. บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง

เป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาอิสลามศึกษาและภาษาอาหรับ คณะศิลปศาสตร์ และเป็นหัวหน้าภาควิชาอิสลามศึกษาและภาษาอาหรับ นับตั้งแต่เริ่มเปิดสอนหลักสูตร ณ มหาวิทยาลัยรังสิต เมื่อปีการศึกษา 2550 จนถึงปัจจุบัน โดยเป็นผู้สอนในกลุ่มวิชาอิสลามศึกษา

4. เรื่องที่เล่า

ได้นำรูปแบบและวิทยาการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล – ซ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม - ขอพระผู้เป็นเจ้าได้โปรดประทานพรให้ท่านประสบสันติ) ศาสดาแห่งอิสลาม มาประยุกต์ใช้กับหลักการและทฤษฎีการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาและ/หรือภาษาอาหรับในสถานการณ์จริง ทั้งนี้ นอกจากจะนำมาปรับใช้กับการเรียนการสอนเฉพาะตนแล้ว ยังแนะนำและแลกเปลี่ยนกับคณาจารย์ในสาขาวิชาเดียวกันอีกด้วย ทำให้ผลงานเรื่องนี้เป็นที่ยอมรับและประจักษ์ในวงการการศึกษาอิสลามศึกษาหรือศาสนาอิสลาม ทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดภาคกลาง ตลอดจนจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรเพื่อการให้ความรู้ ความคิดเชิงพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในระดับต้น (อิบติดาอีย) กลาง (เอียะดาอีย) และปลาย (ชานะวีย) หรือเปรียบเทียบเช่นเดียวกับระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายนั่นเอง หน่วยงานที่ให้การส่งเสริมกิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกรมการศาสนา เป็นต้น รวมทั้งได้มีการเผยแพร่บทความทางวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาผ่านทางวารสาร เอกสารและสิ่งตีพิมพ์ ในวงการสังคมมุสลิมไทยอย่างต่อเนื่องเสมอมา

5. บริบทหรือความเป็นมาของเรื่องที่เล่า

เนื่องจากผู้เล่าประสบการณ์ เป็นหัวหน้าภาควิชาอิสลามศึกษาและภาษาอาหรับ เป็นผู้ที่ผ่านการเป็นครูและข้าราชการครูมาโดยตลอด ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และเคยเป็นผู้สอนอิสลามศึกษาในระดับต้น (อิบติดาอีย) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (เอียะดาอีย) ด้วย ทำให้สามารถปรับและพัฒนาการสอนอิสลามศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะมีความเข้าใจในตัวผู้เรียน กล่าวคือ จิตวิทยาผู้เรียน จิตวิทยาการจัดการเรียนการสอน เนื้อหาตามหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้ง การวัดและประเมินผลอีกด้วย เพราะความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว จะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี ซึ่งเป็นผลมาจากผู้สอน ผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม เป็นสำคัญ ดังนั้น จึงถือว่า สิ่งดังกล่าว ล้วนมีความสำคัญ ทำให้การจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษามีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผลเป็นอย่างดี

6. วิธีการขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ

1. ศึกษารูปแบบและวิทยาการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล) ศาสดาแห่งอิสลาม จากหนังสือ ตำราทางวิชาการที่กล่าวถึงประวัติ และจริยวัตรของท่านที่มีต่อมนุษยชาติ
2. ศึกษาทฤษฎีการสอนของนักการศึกษาทั่วไป หลักการศึกษา จิตวิทยาการสอน เทคนิคการสอน พฤติกรรมศาสตร์ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การบริหารหลักสูตร และการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3. บูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยประมวลจากคำสอนของท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล) และหลักการหรือทฤษฎีการสอนของนักการศึกษา มาปรับใช้กับการสอนในสถานการณ์จริง ตามความเหมาะสมกับเนื้อหา ผู้เรียน และสิ่งแวดล้อม

4. เสนอโครงการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาวิทยาการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล) ศาสดาแห่งอิสลาม ที่มีผลต่อมนุษยชาติ เพื่อขอทุนสนับสนุนการวิจัย

5. เขียนเค้าโครงเนื้อหาแต่ละเรื่อง (Story board) เพื่อจัดทำเป็นสื่อการสอน เช่น Power Point, Video Clip ประกอบการสอน

6. ถอดความรู้ที่ได้จากการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มาเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการผ่านการนำเสนอบทความและการได้รับเชิญเป็นวิทยากรในโอกาสต่าง ๆ

7. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

การมีความคิดในการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา โดยไม่คิดเปรียบเสมือน “น้ำเต็มแก้ว” เพราะจะทำให้ไม่สามารถเติมน้ำเพิ่มได้อีก รักในความเป็นครู รักการสอน และรักการแบ่งปันองค์ความรู้ให้แก่บุคคลอื่นและสังคม โดยสอดคล้องกับคำสอนของท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล) ศาสดาแห่งอิสลาม ที่ว่า “สุเจ้าจะยังไม่เป็นผู้ศรัทธาที่แท้จริง หากสุเจ้าไม่หยิบยื่นสิ่งที่สุเจ้ารักหรือมีให้แก่บุคคลอื่น”

8. ผู้ที่มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสำเร็จ และบทบาทของบุคคลนั้น

1. คณาจารย์ในภาควิชาอิสลามศึกษาและภาษาอาหรับ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
2. สำนักจุฬาราชมนตรี
3. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร
4. การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

9. อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงานและแนวทางในการแก้ปัญหา/อุปสรรคดังกล่าว

1. การบริหารเวลา เนื่องจากมีภารกิจการสอนและการประสานงานทั่วไปค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถบริหารเวลาเพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม และเตรียมข้อมูลทางวิชาการได้ดีเท่าที่ควร

แนวทางแก้ไข ต้องจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง เพื่อให้การดำเนินงานทุกอย่างเป็นไปด้วยดี

2. การพัฒนาบุคลากร เนื่องจากบุคลากรบางกลุ่มที่มีแนวคิดในเชิงอนุรักษ์นิยม มักจะไม่ยอมรับการพัฒนาการเรียนการสอนที่เรียกว่า “นวัตกรรม” ทำให้การปรับเปลี่ยนหรือการพัฒนาเป็นไปได้ยาก อีกนัยหนึ่ง ผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนมาก จะมีความรู้ด้านเนื้อหาสาระระดับดีมาก แต่การถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน มักมีข้อจำกัดพอสมควร

แนวทางแก้ไข ต้องใช้การนิเทศแบบกัลยาณมิตร และหาโอกาสในการเยี่ยมชมหรือพบปะ พูดคุยให้มากขึ้น กล่าวคือ ไม่อยู่ในฐานะเป็นวิทยากรเพียงอย่างเดียว

10. ผลลัพธ์หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้นคือ

1. ค้นพบหลักคิดใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมทางความคิด เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา
2. เกิดกลุ่มผู้สอนอิสลามศึกษารุ่นใหม่ ที่สามารถปรับและพัฒนาการสอนอิสลามศึกษาร่วมสมัยได้ ทำให้ต่อ ยอดทางความคิดได้เป็นอย่างดี

11. การเรียนรู้ของผู้เล่าเรื่องจากประสบการณ์ความสำเร็จดังกล่าว

ได้เป็นผู้แบ่งปันองค์ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้แก่ผู้สอนทุกระดับ ทั้งในรูปแบบการเป็นวิทยากร และการเผยแพร่แนวคิดผ่านบทความทางวิชาการ หนังสือ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ทำให้วงการศึกษอิสลามศึกษามีความตระหนักรู้ และให้ความสำคัญในเรื่องนี้มากขึ้น

12. สมรรถนะ (ความรู้ ทักษะ หรือทัศนคติ) ของผู้เล่าเรื่อง

สามารถพัฒนาตนเองให้มีองค์ความรู้เกี่ยวกับวิทยาการสอนอิสลามศึกษา โดยบูรณาการระหว่างรูปแบบและเทคนิคการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล) ศาสดาแห่งอิสลามกับหลักการ และทฤษฎีการสอนต่าง ๆ ทำให้เกิดประโยชน์ในสังคมการศึกษอิสลามได้เป็นอย่างดี

13. ผลงานเชิงประจักษ์ของผู้เล่าเรื่องคือ

1. ได้รับการยอมรับด้านการจัดการศึกษาศาสนาอิสลามจากสังคมมุสลิมไทย โดยประเมินจากผลงานทางวิชาการที่เผยแพร่ เช่น บทความที่เกี่ยวข้อง และการรับเชิญเป็นวิทยากรในโอกาสต่าง ๆ และหลากหลายหน่วยงาน
2. มีการจัดตั้งชมรมวิทยากรอิสลามศึกษา กรุงเทพมหานคร
3. ได้รับความร่วมมือ และการสนับสนุนจากบุคลากรในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เปิดสอนหลักสูตรบูรณาการอิสลามศึกษา ทุกระดับ ทุกประเภท เข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยรังสิตจัดขึ้นเป็นอย่างดีเสมอมา